

**Ειδικές Προδιαγραφές Θεμάτων για το γνωστικό αντικείμενο
«ΑΓΓΛΙΚΑ»
Α΄ Τάξης ΓΕ.Λ. & ΕΠΑ.Λ.**

Οι εκπαιδευτικοί που θα εκπονήσουν θέματα για το γνωστικό αντικείμενο «**Αγγλικά**» Α΄ τάξης ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ., είναι αναγκαίο να λάβουν υπόψη τους τα θεσμικά κείμενα που αφορούν τις οδηγίες διδασκαλίας, την εξεταστέα ύλη και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος σε συνάρτηση πάντα με το οικείο ΠΣ, αλλά και το **γενικό πλαίσιο** και τις **γενικές προδιαγραφές** για τη διαμόρφωση των θεμάτων (είναι διαθέσιμα στην Ιστοσελίδα της Τ.Θ.Δ.Δ.).

Για την Α΄ τάξη Ημερησίου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου τα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων για το γνωστικό αντικείμενο των Αγγλικών που αφορούν στην Τράπεζα Θεμάτων, ορίζονται ως εξής:

Θέμα 1. Κατανόηση γραπτού λόγου

Δίδεται κείμενο 180-350 λέξεων, το οποίο συνοδεύεται από μία δοκιμασία με δέκα (10) ερωτήματα συμπλήρωσης που αποσκοπούν (α) στον έλεγχο σφαιρικής κατανόησης ή/και (β) κατανόησης επιμέρους μηνυμάτων/ πληροφοριών του κειμένου. Επισημαίνεται ότι το κείμενο αυτό θα πρέπει να είναι τροποποιημένο απόσπασμα από κείμενο των ενοτήτων της διδακτέας ύλης ή άλλο κείμενο συναφές με το θεματικό περιεχόμενο και το λεξιλόγιο των ενοτήτων αυτών. Πιο συγκεκριμένα, τα θέματα της εξέτασης θα προκύψουν μετά από επεξεργασία και τροποποίηση των διδαγμένων κειμένων και ασκήσεων του βιβλίου. Δίνεται η δυνατότητα να συμπεριληφθούν και νέα κείμενα με την προϋπόθεση ότι ανήκουν στις ίδιες θεματικές κατηγορίες με τις ως άνω ενότητες (2-8) και περιλαμβάνουν αντίστοιχο λεξιλόγιο (σύνολο 30% της βαθμολογίας).

Θέμα 2α. Λεξικογραμματική

Δίδεται μία (1) δοκιμασία με αφετηρία το κείμενο κατανόησης, που αποσκοπεί στον έλεγχο λεξιλογικής ικανότητας με 10 επιμέρους ερωτήματα συμπλήρωσης (σύνολο 20% της βαθμολογίας).

Αντίστοιχα, για την Α΄ Τάξη Ημερησίου και Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου που αφορούν στην Τράπεζα Θεμάτων, τα θέματα για το γνωστικό αντικείμενο των Αγγλικών ορίζονται ως εξής:

Θέμα 1. Κατανόηση γραπτού λόγου

Δίδεται κείμενο 180-300 λέξεων (Μ.Ο. 240 λέξεις), το οποίο συνοδεύεται από μία δοκιμασία με δέκα (10) ερωτήματα συμπλήρωσης που αποσκοπούν (α) στον έλεγχο σφαιρικής κατανόησης ή/και (β) κατανόησης επιμέρους μηνυμάτων/πληροφοριών του κειμένου (σύνολο 30% της βαθμολογίας). Επισημαίνεται ότι το κείμενο αυτό θα πρέπει να είναι τροποποιημένο απόσπασμα από κείμενο των

ενοτήτων της εξεταστέας ύλης ή άλλο κείμενο συναφές με το θεματικό περιεχόμενο και το λεξιλόγιο των ενοτήτων αυτών (σε επίπεδο B1-). Πιο συγκεκριμένα, τα θέματα της εξέτασης θα προκύψουν μετά από επεξεργασία και τροποποίηση των διδαγμένων κειμένων και ασκήσεων του βιβλίου. Δίνεται η δυνατότητα να συμπεριληφθούν και νέα κείμενα με την προϋπόθεση ότι ανήκουν στις ίδιες θεματικές κατηγορίες με τις ως άνω ενότητες και περιλαμβάνουν αντίστοιχο λεξιλόγιο.

Θέμα 2α. Λεξικογραμματική

Δίδεται μία (1) δοκιμασία με αφετηρία το κείμενο κατανόησης, που αποσκοπεί στον έλεγχο λεξιλογικής ικανότητας με 10 επιμέρους ερωτήματα συμπλήρωσης (σύνολο 20% της βαθμολογίας).

Οι εκπαιδευτικοί που θα συγγράψουν θέματα θα πρέπει, εκτός των ανωτέρω σημείων, να λάβουν υπόψη τους τις ακόλουθες **ειδικές προδιαγραφές**:

Επίπεδο γλωσσομάθειας

Για την Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου ως απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας κατά την εξέταση ορίζεται το B2 (βάσει του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης, 2020).

Για την Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ) ως απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας κατά την εξέταση ορίζεται το B1 (βάσει του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης, 2020).

Τι είναι «δοκιμασία»

Σημειώνεται πως στο παρόν κείμενο αντί του όρου «θέμα» χρησιμοποιούμε τον όρο «δοκιμασία» που αναφέρεται σε ένα σύνολο ερωτημάτων τα οποία:

- (α) ελέγχουν την ίδια επιμέρους ικανότητα ή γνώση του εξεταζόμενου,
- (β) έχουν το ίδιο κείμενο-αφετηρία ή μία ομάδα σύντομων ομοειδών κειμένων,
- (γ) ανήκουν στον ίδιο τύπο ερωτήματος.

Βάσει του παραπάνω ορισμού, μια δοκιμασία, που αποτελείται από περισσότερα του ενός ερωτήματα, έχει μία μόνο κεντρική «οδηγία». Αυτό σημαίνει ότι σε όλα τα ερωτήματα που ακολουθούν, ο εξεταζόμενος συνεχίζει να αντιδρά με τον ίδιο τρόπο: επιλέγοντας μία από τρεις ή περισσότερες επιλογές, αντιστοιχίζοντας κάθε στοιχείο μιας ομάδας με κάποιο στοιχείο μιας άλλης

ομάδας, γράφοντας μια λέξη σε κάθε κενό ενός κειμένου, κτλ. Όλα τα θέματα συνοδεύονται από τις λύσεις σε ξεχωριστό αρχείο.

Η κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει περισσότερα από ένα ερωτήματα (items). «Ερώτημα» ονομάζουμε μία ερωτηματική ή καταφατική πρόταση που παρακινεί τον εξεταζόμενο να παράξει μία πληροφορία χρήσιμη για τον προσδιορισμό του βαθμού γλωσσομάθειας που διαθέτει. Ένα ερώτημα μπορεί να έχει ως αφετηρία ένα ή περισσότερα γραπτά κείμενα, φράσεις, κτλ., με ή χωρίς οπτικά ερεθίσματα. Αυτό συμβαίνει όταν ελέγχεται η ικανότητα *κατανόησης* γραπτού λόγου. Ο έλεγχος της ικανότητας *παραγωγής* γραπτού λόγου, δεν απαιτεί –αν και δεν αποκλείει– την ύπαρξη κειμένου αφετηρίας. Υπάρχει περίπτωση μια δοκιμασία παραγωγής λόγου να αξιοποιεί ένα ή περισσότερα κείμενα ως πηγή άντλησης πληροφοριών από τον εξεταζόμενο, τις οποίες μεταφέρει με δικά του λόγια στο κείμενό του. Το κείμενο-αφετηρία στην περίπτωση αυτή μπορεί να είναι στην ξένη γλώσσα, μπορεί να είναι οπτικό ή πολυτροπικό, αλλά μπορεί να είναι και στην ελληνική γλώσσα. Κατά τον έλεγχο της ικανότητας *κατανόησης* γραπτού λόγου τα ερωτήματα εμφανίζονται πάντα σε ομάδες. Συνήθως, το ζητούμενο είναι ένα, μπορεί ωστόσο να περιλαμβάνει επιμέρους στοιχεία τα οποία καλείται να αξιοποιήσει ο εξεταζόμενος στο γραπτό του.

Τύποι δοκιμασιών

Δοκιμασία «σωστό-λάθος»

Οι δοκιμασίες αυτού του τύπου προβλέπουν ένα μόνο ερώτημα (item). Ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει αν η πληροφορία που παρέχεται από το ερώτημα είναι σωστή ή λανθασμένη. Οι πληροφορίες αντλούνται από το κείμενο, αλλά διατυπώνονται διαφορετικά, π.χ. χρησιμοποιούνται συνώνυμες ή αντώνυμες λέξεις. Όλα τα ερωτήματα πρέπει να είναι αληθοφανή, ώστε να μην απορρίπτονται με την πρώτη ανάγνωση. Για να αποφευχθεί ο παράγοντας τύχη (ο εξεταζόμενος μπορεί να απαντήσει τυχαία σωστά σε ένα ερώτημα με πιθανότητα 50%) προβλέπεται, στον ίδιο τύπο Σωστό - Λάθος, να υπάρχει και τρίτη επιλογή : «η πληροφορία δεν υπάρχει στο κείμενο». Οι δοκιμασίες με τις δύο μόνο επιλογές (Σωστό - λάθος) προτείνονται μόνο για το χαμηλό επίπεδο γλωσσομάθειας (B1).

Δοκιμασία «πολλαπλή επιλογή»

Οι δοκιμασίες αυτού του τύπου στις εξετάσεις των ξένων γλωσσών απαιτούν ένα ερώτημα ή τμήμα ερωτήματος (item) και μια απάντηση η οποία να έχει τρεις (3) δυνατές επιλογές: δηλαδή, μία σωστή και δύο παραπλανητικές. Σημειώνεται πως δεν είναι εύκολο να παράξει κάποιος αυτού του τύπου τη δοκιμασία. Απαιτούνται ειδικού είδους δεξιότητες και εμπειρία για να διατυπώσει το ερώτημα με ευκρίνεια και να παρέχει τη σωστή απάντηση μαζί με «καλούς παραπλανητές». Από

πλευράς περιεχομένου, ο «καλός παραπλανητής» δεν παρέχει μια παράλογη ή απίθανη πληροφορία, αλλά περιλαμβάνει ανακρίβεια ή ανακρίβειες τις οποίες ο εξεταζόμενος μπορεί να καταλάβει με τον τρόπο που είναι διατυπωμένος ο περιπλανητής. Σε επίπεδο τεχνικών προδιαγραφών σχεδιασμού θεμάτων, ένας «καλός παραπλανητής» είναι εκείνος που «ξεγελά»: (α) είτε ένα ποσοστό των εξεταζόμενων περίπου ίσο με το ποσοστό των άλλων παραπλανητών, (β) είτε ένα ποσοστό των εξεταζόμενων σαφώς μικρότερο από το ποσοστό που εξασφάλισε η σωστή απάντηση, (γ) είτε αποκλειστικά ή κυρίως τους εξεταζόμενους που στο σύνολο μιας δοκιμασίας εξασφάλισαν χαμηλή βαθμολογία. Τα ερωτήματα απαιτούν «αντικειμενικές» ή «κλειστές» απαντήσεις και η βαθμολόγηση γίνεται με «απαντητική κλείδα» η οποία εκπονείται μαζί με τη δοκιμασία.

Δοκιμασία «αντιστοίχιση»

Πρόκειται για έναν τύπο δοκιμασίας που ελέγχει τον βαθμό στον οποίο ο εξεταζόμενος μπορεί να ταιριάξει δύο στοιχεία (τμήματα μιας φράσης, φράσεις ενός μηνύματος, ερώτηση και απάντηση, κτλ.) ενός συνόλου. Δηλαδή, στις δοκιμασίες αντιστοίχισης υπάρχουν πάντα δύο λίστες με στοιχεία ή «αντικείμενα». Η δοκιμασία αυτού του τύπου χρησιμοποιείται για να ελεγχθεί η ικανότητα του εξεταζόμενου να κατανοεί τη σημασία, συνδυάζοντας γλωσσικούς δείκτες: μορφολογικούς, δομικούς, σημασιολογικούς, κτλ. Η αριστερή στήλη κάθε δοκιμασίας θα περιλαμβάνει πάντα δέκα (10) ερωτήματα (items) και η δεξιά στήλη έντεκα (11) επιλογές (options). Αυτή η αναντιστοιχία επιβάλλεται από τη φύση αυτού του τύπου της δοκιμασίας η οποία παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα αλληλεξάρτησης των στοιχείων τοποθετημένων σε δυο στήλες. Η αλληλεξάρτηση αυτή έχει ως συνέπεια, όταν ο εξεταζόμενος προσπαθεί να κάνει την αντιστοίχιση του πρώτου από τα δέκα (10) στοιχεία της αριστερής στήλης, να έχει έντεκα (11) δυνατές επιλογές, οι οποίες μειώνονται όσο προχωράει στην απάντηση των υπολοίπων ερωτημάτων. Όταν φτάσει στο τελευταίο ερώτημα (item), αν τα στοιχεία της δεξιάς στήλης ήταν μόνον δέκα (10) δεν θα είχε επιλογές, αλλά μία (1) μόνο υποχρεωτική δυνατότητα. Με άλλα λόγια, τα εναπομείναντα (μη επιλεγέντα) στοιχεία της δεξιάς στήλης λειτουργούν κάθε φορά ως μία σωστή λύση και πέντε ή τέσσερις ή τρεις ή δύο ή ένας παραπλανητές. Όσο περισσότερα στοιχεία περιλαμβάνει η δεξιά στήλη τόσο περισσότεροι είναι οι παραπλανητές και, συνεπώς, τόσο δυσκολότερη και αξιόπιστη γίνεται η δοκιμασία. Η αλληλεξάρτηση των ερωτημάτων έχει ως συνέπεια αυτές οι δοκιμασίες να μειώνουν στο ελάχιστο την πιθανότητα τυχαίας εύρεσης της σωστής απάντησης.

Δοκιμασία «συμπλήρωση μέσω επιλογής»

Πρόκειται για έναν τύπο δοκιμασίας που ελέγχει τον βαθμό στον οποίο ο εξεταζόμενος μπορεί να συμπληρώσει σε ένα κείμενο ή σε φράσεις τη «γραμματική» λέξη που λείπει. Σε δοκιμασίες αυτού

του τύπου ο εξεταζόμενος συμπληρώνει το κείμενο ή φράση/πρόταση κάνοντας την κατάλληλη επιλογή από ένα δεδομένο σύνολο λέξεων ή φράσεων που του προτείνονται. Ο τύπος αυτός χρησιμοποιείται συνήθως για έλεγχο της ικανότητας αναγνώρισης λεξιλογικών, συντακτικών ή σημασιολογικών σχέσεων μεταξύ των προτεινομένων στοιχείων και των συμφραζομένων του κειμένου που καλείται να συμπληρώσει. Οι προτεινόμενες επιλογές μπορεί να είναι αριθμητικά περισσότερες, ίσες, ή και λιγότερες από τα κενά (δηλαδή από τα ερωτήματα). Στην περίπτωση που είναι ίσες (δηλαδή 10) ή λιγότερες, δίνεται αυτονόητα στον εξεταζόμενο η δυνατότητα χρήσης ενός στοιχείου περισσότερες από μία φορά. Στην προκειμένη περίπτωση, για λόγους τυποποίησης, θα είναι πάντα δέκα (10). Αυτός ο τύπος δοκιμασίας στοχεύει κυρίως στον έλεγχο της γλωσσικής επίγνωσης.

Δοκιμασία «συμπλήρωση βάσει συμφραζομένων»

Σε αυτόν τον τύπο υπάρχουν κενά σε ένα κείμενο ή σε φράσεις και ο εξεταζόμενος καλείται να τα συμπληρώσει γράφοντας τη λέξη που λείπει. Η λέξη που λείπει είναι λέξη «περιεχόμενου» και όχι «γραμματική» λέξη, αφού εδώ ελέγχεται η ποικιλία λεξιλογίου που γνωρίζει ο εξεταζόμενος και όχι οι γραμματικές του γνώσεις. Σε αυτού του τύπου τη δοκιμασία δεν δίνεται κανενός είδους βοήθεια στον εξεταζόμενο για να συμπληρώσει το κείμενο στο οποίο του ζητείται να συμπληρώσει τα κενά ανατρέχοντας στο «νοητικό» του λεξιλόγιο. Για να βρει τη σωστή απάντηση ο εξεταζόμενος, θα πρέπει να λάβει υπόψη τα συμφραζόμενα και το γενικότερο συγκειμενικό πλαίσιο του κειμένου με το οποίο εξετάζεται. Για τον λόγο αυτόν η δοκιμασία αυτή είναι «δυσκολότερη» από τη δοκιμασία τύπου «συμπλήρωσης μέσω επιλογής», αλλά ελέγχει με μεγάλη εγκυρότητα και αξιοπιστία τη σχετική ικανότητα του εξεταζόμενου, αφού δεν αφήνει περιθώριο τυχαίας εύρεσης της σωστής απάντησης στο ερώτημα. Ο τύπος αυτός απαιτεί απαντήσεις συγκλίνουσας παραγωγής λόγου, αλλά μπορεί να υπάρχουν περισσότερες των μία λέξεων που θα θεωρούνται σωστές/αποδεκτές και αυτές πρέπει να αποτυπώνονται στην απαντητική κλειδα.

«Κλειστές» και «ανοικτές» απαντήσεις

Όταν η απάντηση σε ένα ερώτημα είναι μία και μοναδική, ή είναι απολύτως προβλέψιμη, τότε θεωρούμε ότι είναι «κλειστή» ή «αντικειμενική» με την έννοια ότι η βαθμολόγησή της δεν συνεπάγεται την υποκειμενική κρίση του βαθμολογητή. Κλειστές ή αντικειμενικές είναι οι απαντήσεις στις δοκιμασίες επιλογής, όπου υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση. Κλειστές ή αντικειμενικές μπορεί να είναι και οι δοκιμασίες σύντομης απάντησης, ακόμη και αν υπάρχουν περισσότερες από μία απάντηση (αρκεί αυτές να είναι απολύτως προβλέψιμες). Η αξιολόγηση της δοκιμασίας με αντικειμενικές απαντήσεις είναι ποσοτική, δηλ. ένας αριθμός απαντήσεων είναι σωστός και η κάθε μια σωστή απάντηση βαθμολογείται με Χ μονάδες.

«Ανοικτή» ή «υποκειμενική» είναι η ανταπόκριση του εξεταζόμενου σε ένα ζήτημα που απαιτεί την κρίση του, τις προσωπικές του γνώσεις και εμπειρίες, τη φαντασία του, κτλ. Συνήθως, τα ζητήματα αυτά δεν έχουν μια και μόνο ή μια απολύτως προβλέψιμη απάντηση, και σίγουρα δεν έχουν μία απάντηση η οποία να είναι σωστή ή λάθος. Έτσι, όταν βαθμολογεί ο εκπαιδευτικός την ανταπόκριση του εξεταζόμενου σε τέτοιου τύπου ζητήματα την αξιολογεί με βάση ποιοτικά κριτήρια και όχι ποσοτικά.

Τυποτεχνικά χαρακτηριστικά:

Προσανατολισμός: Κατακόρυφος

Περιθώρια: Επάνω: 2,5 εκ., Κάτω: 2,5 εκ., Δεξιά: 2,5 εκ., Αριστερά: 2,5 εκ.

Στοιχισή: Πλήρης

Γραμματοσειρά: Calibri 12

Εσοχές: Αριστερά-Δεξιά: 0 εκ.

Ειδική προεξοχή (κατά την αρίθμηση): κατά 0,63 εκ.

Διάστιχο: 1,5

Εικόνες: αναδίπλωση σε ευθεία δεξιά ή αριστερά του κειμένου, θεματολογία σχετική με το κείμενο

Μεταδεδομένα

- Τύπος σχολείου, τάξη, μάθημα
- Αρίθμηση θέματος (1,2α,2β,3)
- Αντιστοίχιση ύλης (Ενότητα που εξετάζεται)
- Λέξεις-Κλειδιά
- Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (σε επόμενο χρόνο, αντιστοίχιση με τους στόχους των νέων ΠΣ και τους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας του ΚΕΠΑ, 2020)

Χρόνος εξέτασης

Ο συνολικός χρόνος εξέτασης είναι 120 λεπτά και αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη στην επιλογή και στην εκπόνηση επιμέρους θεμάτων.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Στο γνωστικό αντικείμενο των Αγγλικών, παρέχονται υποχρεωτικά ενδεικτικές απαντήσεις (ή απαντητικές κλείδες, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω) σε όλα τα θέματα ερωτήσεων κλειστού τύπου που δημιουργούνται από τους θεματοδότες, προκειμένου η βαθμολόγηση να είναι αντικειμενική.

Designing Reading Comprehension Items with multiple options: Technical Guidelines

While passage selection and item writing, on the surface, appear to be simple tasks, they are actually quite technical. Passages and items must be carefully composed with their target tasks or skills in mind to provide valid and reliable information.

Basic Terminology

- Reading Text:** the written piece of text that is presented to the learner.
- Instructions in Context:** give the reason why particular questions would be posed to the students. The instructions in context give an introduction to these questions, creating an **authentic context** for the items.
- Item:** each set of questions asked with regard to a specific text.
- Stem:** the prompt or main question asked in the item.
- Options:** the multiple responses readers are presented with.
- Key:** the correct response to the question posed by the stem.
- Distractions:** the incorrect responses to the question posed by the stem.

New texts used for testing purposes should be completely authentic or “very close” to authentic material. All material presented as factually true should be factually true. For example, in the case of a passage about a diet or gym usage the advice should be based on real-life facts. Topics should reflect the breadth and diversity of everyday life experiences a learner of a specific level of language competence and age is expected to have. Topics should not “trigger” traumatic, disquieting, distressing emotions or especially contentious subjects nor should they promote stereotypes or present culturally sensitive issues.

Item Design Checklist

Options should be:

- Mutually exclusive & equally appealing (Grammatically, Lengthwise, Complexity of content, Difficulty of vocabulary, Reflection of text, Location in text, etc.)

Text Selection Checklist

1. Is the text at the appropriate level of difficulty to elicit level-appropriate items, as determined by the CEFR?
2. Is the context authentic?
3. Does the focus of the text avoid common knowledge topics?
4. Is the text free of cultural bias?
5. Does the text refer to sensitive issues which may promote negative responses?
6. Is each item able to stand alone?
7. Does the item test a skill corresponding to the determined CEFR level?
8. Do the options grammatically respond to the stem?
9. Does the task reflect a real-world task?
10. Are the options parallel in structure?
11. Are the options mutually exclusive?
12. Are the options equally appealing?
13. Is there a single correct answer (i.e. key)?
14. Does the information required to correctly respond to the prompt come solely from the text? (Cannot be answered with previous knowledge or world knowledge.)
15. Are the distractors wrong due to their content, rather than spelling or minor grammatical variations?

Text Genres

▪ Advertisements	▪ Emails/Letters- Personal
▪ Brochure s	▪ Emails/Letters-Academically oriented
▪ Class notes	▪ Emails/Letters- Formal
▪ Directory/Yellow Pages	▪ Fictional stories
▪ Editorials	

- Instructions
- Menu
- Newspaper/Magazine articles
- Official Documents
- Short notes/messages
- Signs/Notices/Warnings
- Timetables
- Announcements
- Reviews
- Interviews
- other